

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

Tavoitteet	S	L	3. lk	4. lk	5. lk	6. lk
Merkitys, arvot, asenteet						
T1 synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkityksellisiksi itselleen	S1, S2, S3, S4, S5, S6		Ohjataan arvostamaan luontoa. Tutkitaan omaa elinympäristöä oppilaan omat mielenkiinnon kohteet huomioon ottaen. Valitaan oppimistehtäviä ja sisältöjä siten, että ne liittyvät arjen tilanteisiin ja yhteisössä toimimiseen.	Ohjataan arvostamaan luontoa. Tutkitaan omaa elinympäristöä oppilaan omat mielenkiinnon kohteet huomioon ottaen. Valitaan oppimistehtäviä ja sisältöjä siten, että ne liittyvät arjen tilanteisiin ja yhteisössä toimimiseen.	Ohjataan arvostamaan luontoa ja kulttuurien moniarvoisuutta sekä vahvistetaan globaalia ymmärrystä. Tutkitaan omaa elinympäristöä oppilaan omat ja ryhmän mielenkiinnon kohteet huomioon ottaen. Valitaan oppimistehtäviä ja sisältöjä siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen.	Ohjataan arvostamaan luontoa ja kulttuurien moniarvoisuutta sekä vahvistetaan globaalia ymmärrystä. Tutkitaan omaa elinympäristöä oppilaan omat ja ryhmän mielenkiinnon kohteet huomioon ottaen. Valitaan oppimistehtäviä ja sisältöjä siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen.
T2 ohjata ja kannustaa oppilasta asettamaan omia opiskelutavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti niiden saavuttamiseksi sekä tunnistamaan omaa ympäristöopin osaamistaan	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7	Harjoitellaan tunnistamaan omaa oppimista tukevia asioita. Harjoitellaan asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa työskentelyä.	Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita. Harjoitellaan asettamaan omalle työskentelylle tavoitteita ja arvioimaan prosessia ja tuloksia. Hyvinvointi oppimisen edellytyksenä	Harjoitellaan tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.	Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita. Opitaan asettamaan itselle tavoitteita ja suunnittelemaan omaa toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi.

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T3 tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja -yhteisössään kestävä kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestävä kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L3, L7</p>	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin ja luontoon.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • jokamiehenoikeudet • retkeilytaidot • tuotteen elinkaari • luonnonsuojelu, painotusalueena vesien ja vesieläimien suojelu 	<p>Pohditaan ja opitaan ymmärtämään oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin ja luontoon.</p> <p>Vahvistetaan luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostamisen taitoa.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa lähiympäristössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonnon monimuotoisuuden arvostaminen • Metsien kestävä käyttö • Ilman suojelu • Itämeren alueen suojelu • Pohjoismaiden ja Baltian väestö ja vähemmistöt sekä yhdessä eläminen • Oman toiminnan ja valintojen vaikutus esim. kouluun ja lähiympäristöön • Ihmisen toiminta lähiseudulla ja sen vaikutuksia ympäristöön • Vastuulliset valinnat arjessa • Metsän ja soiden eliöiden suojelu 	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • lajittelu ja kierrätys • kompostointi • luonnonvarojen kestävä käyttö • vastuullinen toiminta ympäristössä 	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista.</p> <p>Harjoitellaan ymmärtämääntehtävien avulla ympäristöopintiedonalojen merkitystä arjen toiminnassa.</p>
---	-------------------------------	---------------	---	--	---	--

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

Tutkimisen ja toimimisen taidot						
T4 rohkaista oppilasta muodostamaan kysymyksiä eri aihepiireistä sekä käyttämään niitä tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7	Ohjataan oppilasta tekemään havaintoja ympäristön ilmiöistä ja käyttämään niitä omien tutkimusten kohteina.	Ohjataan oppilasta tekemään havaintoja ympäristön ilmiöistä ja käyttämään niitä omien tutkimusten kohteina. <ul style="list-style-type: none"> • sään tutkimista ja lämpötilan mittaamista • maa- ja kallioperän tutkiminen 	Ohjataan oppilasta tekemään havaintoja ympäristön ilmiöistä ja käyttämään niitä omien tutkimusten kohteina. <ul style="list-style-type: none"> • tutkimuksen tekemisen eri vaiheet 	Ohjataan oppilasta tekemään havaintoja ympäristön ilmiöistä ja käyttämään niitä omien tutkimusten kohteina. <ul style="list-style-type: none"> • taitteiden toimintaperiaatteet ja erilaiset rakenteet • harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä
T5 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia monipuolisissa oppimisympäristöissä eri aisteja ja tutkimus- ja mittausvälineitä käyttäen	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5	Ympäristön tutkimisen sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Harjoitellaan tehtävien avulla tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan laitteiden toimintaperiaatteisiin ja niiden erilaisiin rakenteisiin (esim. luuppi, lämpömittari, vaaka).	Harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Valitaan ympäristön tutkimisen sisällöiksi omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Tutustutaan laitteiden toimintaperiaatteisiin ja rakenteisiin. Mahdollisuuksien mukaan tutkimusprojekteja, kasvatuskokeita ja kasvion keräämistä sekä luokittelua	Valitaan ympäristön tutkimisen sisällöiksi omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Perehdytään tehtävien avulla tutkimuksen tekemisen eri vaiheisiin.	Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

			<p>Perehdytään lämpötilan mittaamiseen ja tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> tutustumista lähiympäristön yleisimpiin kasvi-, sieni- ja eläinlajeihin ja niiden luokittelua sääilmiöiden havainnointia yksinkertaisiin fysiikan ja kemian ilmiöihin tutustumista kasvatusprojekti siemenestä kasviksi 			
<p>T6 ohjata oppilasta tunnistamaan syy-seuraussuhteita, tekemään johtopäätöksiä tuloksistaan sekä esittämään tuloksiaan ja tutkimuksiaan eri tavoin</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L1, L2, L5</p>	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita.</p>	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita.</p> <p>Opitaan esittämään omia tutkimustuloksia viestintäteknologiaa hyödyntäen.</p>	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita.</p> <p>Harjoitellaan esittämään omia ja ryhmän tutkimustuloksia viestintäteknologiaa hyödyntäen.</p> <p>Tutustutaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheisiin.</p>	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita.</p> <p>Varmistetaan taitoa esittää omia ja ryhmän tutkimustuloksia viestintäteknologiaa hyödyntäen.</p>

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T7 ohjata oppilasta ymmärtämään arjen teknologisten sovellusten käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään ja luomaan uutta yhdessä toimien</p>	<p>S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L2, L3, L5</p>	<p>Opetellaan käyttämään ympäristön tutkimisessa erilaisia teknologisia sovelluksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • polkupyörä • sähkölaitteet • lämpömittari 	<p>Opetellaan käyttämään ympäristön tutkimisessa erilaisia teknologisia sovelluksia.</p>	<p>Opetellaan käyttämään ympäristön tutkimisessa erilaisia teknologisia sovelluksia.</p>	<p>Opetellaan käyttämään ympäristön tutkimisessa erilaisia teknologisia sovelluksia.</p>
<p>T8 kannustaa oppilasta edistämään hyvinvointia ja turvallisuutta toiminnassaan ja lähiympäristössään ja ohjata oppilasta toimimaan turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja itseään suojellen</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L3</p>	<p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kiusaamisen ehkäisy sekä fyysinen ja henkinen koskemattomuus. • painotetaan hyvää käytöstä ja toisen huomioon ottamista • harjoitellaan turvallista liikkumista: jalankulku ja pyöräily 	<p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • omasta turvallisuudesta huolehtiminen myös sosiaalisessa mediassa • opitaan paloturvallisuuden liittyviä oleellisia asioita • hyvän itsetunnon kehittäminen ja erilaisuuden kunnioittaminen • kuulon suojeleminen • tapaturmat ja ensiapu • rahan käyttäminen 	<p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • opitaan tunnistamaan turvallisuutta uhkaavia tilanteita ja opitaan niihin selviytymistaitoja sekä tosielämässä että sosiaalisessa mediassa • pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle ja toisiin ihmisiin. • harjoitellaan toimimaan turvallisesti tapaturma-, myrkytys- ja ensiaputilanteissa • tutustutaan sähköturvallisuuteen • tutustutaan vesi- ja jääturvallisuuteen 	<p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä • tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita • opitaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja (esim. edistetään kiusaamisen ehkäisyä ja vahvistetaan oman turvan tunteen kehittymistä, omat rajat) • vahvistetaan arjen terveystottumuksia • harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta lähiympäristöstä

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T9 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L3</p>	<p>Suunnitellaan ja toteutetaan retki koulun lähiympäristöön.</p> <p>Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • retket lähiympäristöön 	<p>Harjoitellaan ympäristössä toimimisen oikeuksia ja velvollisuuksia.</p> <p>Tehdään retki veden äärelle.</p> <p>Harjoitellaan veden äärellä jokamiehen oikeuksia ja vesiturvallisuutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • retket lähiympäristöön ja jokamiehen oikeudet 	<p>Harjoitellaan ympäristössä toimimisen oikeuksia ja velvollisuuksia.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan retki metsään.</p>	<p>Innostetaan oppilaita tehtävien avulla liikkumaan luonnossa ja rakennetussa ympäristössä vapaa-aikana.</p>
<p>T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L2, L3</p>	<p>Harjoitellaan kuuntelemista ja toisen huomioon ottamista.</p> <p>Harjoitellaan tunnetaitoja; tunteiden nimeämistä, tunnistamista, ilmaisemista ja tunteiden säätelyä.</p>	<p>Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä, sekä vahvistetaan tunnetaitoja.</p> <p>Vahvistetaan hyvän käytöksen oppimista ja ryhmässä toimimisen taitoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • erilaisuuden hyväksyminen. 	<p>Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita ja asenteita.</p> <p>Tutustutaan mielenterveystaitoihin</p> <ul style="list-style-type: none"> • omat vahvuudet ja voimavarat. <p>Vahvistetaan ryhmässä toimimisen taitoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • empatiakyvyn kehittymisen ja nettikaveruus. 	<p>Opitaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä.</p> <p>Vahvistetaan ja syvennetään tunnetaitoja, tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä.</p> <p>Opitaan tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja.</p> <p>Vahvistetaan ryhmässä toimimisen taitoja.</p> <p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin ja yhteiskuntaan.</p>

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

					<p>Harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • murrosikä • vuorovaikutustaidot ja erilaisuuden hyväksyminen 	<p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kiusaamisen ehkäisy • fyysinen ja henkinen koskemattomuus • toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. <p>Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.</p>
<p>T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L4, L5</p>	<p>Tutustutaan tiedonhaun turvallisiin ja luotettaviin lähteisiin.</p>	<p>Tutustutaan tiedonhaun turvallisiin ja luotettaviin lähteisiin.</p> <p>Harjoitellaan valitsemaan tietoa useita lähteitä vertaillen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • eri lähteiden käyttöharjoituksia tiedonhankinnassa 	<p>Harjoitellaan tunnistamaan tiedonhaun turvallisia ja luotettavia lähteitä.</p> <p>Harjoitellaan valitsemaan tietoa useita lähteitä vertaillen.</p> <p>Opitaan tunnistamaan oman viestinnän ja omien tutkimustulosten julkaisukanavaksi sopivia turvallisia sovelluksia.</p> <p>Harjoitellaan käyttämään sosiaalista mediaa turvallisesti ja vastuullisesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • maaosat, Euroopan maat • tutkimuksen tekemisen eri vaiheet 	<p>Harjoitellaan tunnistamaan tiedonhaun turvallisia ja luotettavia lähteitä.</p> <p>Harjoitellaan valitsemaan tietoa useita lähteitä vertaillen.</p> <p>Opitaan tunnistamaan ja käyttämään oman viestinnän ja omien tutkimustulosten julkaisukanavaksi sopivia turvallisia sovelluksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoitellaan taitoa yhteisessä vaikuttamisprojektissa. <p>Harjoitellaan käyttämään sosiaalista mediaa turvallisesti ja vastuullisesti.</p>

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

Tiedot ja ymmärrys						
T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsiterakenteitaan ennakkokäsityksistä kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1	<p>Tutustutaan elinympäristön sosiaaliseen ja rakennettuun ympäristöön</p> <ul style="list-style-type: none"> • pihat ja puistot. <p>Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita ja ilmiöitä käsitteiden avulla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaupunkeja ja maaseutua • rakennetun ympäristön havainnointia • Suomen väestö, vähemmistöt ja yhdessä eläminen • tulen käyttö • polkupyörällä liikenteessä • sähköturvallisuus • tulenkäyttö ja tulipalolta suojautuminen • vesillä liikkuminen ja turvallisuus • internetin turvallinen käyttö 	<p>Harjoitellaan käyttämään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä.</p> <p>Harjoitellaan kuvaamaan ilmiöitä ja arjen tilanteita opittujen käsitteiden avulla.</p>	<p>Harjoitellaan käyttämään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä.</p> <p>Opitaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteiden avulla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • erilaiset elinympäristöt • valoon liittyvät laitteet, peilit ja linssit • ääntä synnyttävät laitteet • putki- ja kolmiorakenne • vipu ja jousi • veden kiertokulku • ravinnon tuotanto ja ruoan reitit kuluttajille • maatila ja sen eläimet • ruoan elinkaari • ruokaa maailmalta • ravintoketju 	<p>Harjoitellaan käyttämään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä.</p> <p>Opitaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteiden avulla.</p>
T13 ohjata oppilasta ymmärtämään, käyttämään ja tekemään erilaisia malleja, joiden avulla voidaan tulkita ja selittää ihmistä, ympäristöä ja niiden ilmiöitä	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5	Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita ja ilmiöitä mallien avulla.	<p>Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita ja ilmiöitä mallien avulla.</p> <p>Harjoitellaan ryhmässä mallintamista</p> <ul style="list-style-type: none"> • esim. veden kiertokulku 	Harjoitellaan kuvaamaan arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen malleilla.	<p>Harjoitellaan kuvaamaan arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen malleilla.</p> <p>Harjoitellaan mallintamista luokka-asteen vaikuttamisprojektissa.</p>

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T14 ohjata oppilasta hankkimaan luotettavaa tietoa, ilmaisemaan perustellen erilaisia näkemyksiä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti tietolähteitä ja näkökulmia</p>	<p>S1, S2, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L2, L4, L5</p>	<p>Käytetään eri tietolähteitä tiedonhankintaan.</p> <p>Harjoitellaan tunnistamaan tietolähteiden luotettavuus.</p>	<p>Käytetään eri tietolähteitä tiedonhankintaan.</p> <p>Harjoitellaan tunnistamaan tietolähteiden luotettavuus.</p>	<p>Harjoitellaan valitsemaan ja käyttämään turvallisia ja luotettavia tiedonlähteitä.</p>	<p>Harjoitellaan valitsemaan ja käyttämään turvallisia ja luotettavia tiedonlähteitä.</p> <p>Harjoitellaan kriittistä suhtautumista arjen tieto- ja viestintäteknologian sovellusten kautta saatuun informaatioon.</p>
<p>T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen</p>	<p>S1, S3, S4, S5, S6</p>	<p>L1</p>	<p>Valitaan tutkimustehtävien sisällöiksi omaan elinympäristöön liittyviä kohteita ottaen huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen.</p> <p>Kiinnitetään elinympäristössä huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon.</p> <p>Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä.</p> <p>Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen sekä yhteyttämiseen.</p> <p>Laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua.</p>	<p>Tutkitaan säätä ilmiönä.</p> <p>Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä</p> <ul style="list-style-type: none"> • vesi ja vesistöt <p>Tutustutaan veden kierto- kulkuun.</p> <p>Tehdään pieniä tutkimuksia lähiympäristössä</p> <ul style="list-style-type: none"> • esim. veden eliöt <p>Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita.</p> <p>Harjoitellaan vaalimaan luonnon monimuotoisuutta.</p>	<p>Tutustutaan ikäkauden kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen.</p> <p>Tutustutaan omaan ja yhteisön terveyttä edistäviin elämäntapoihin.</p> <p>Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan.</p> <p>Tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua.</p>	<p>Tutustutaan ikäkauden kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen.</p> <p>Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä.</p> <p>Tutustutaan kestävän elämäntavan periaatteisiin ja harjoitellaan kestäväällä tavalla toimimista arjen tilanteissa.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövuorovaikutusta omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista.</p>

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

		<p>Tutkitaan eliöitä ja niiden elinympäristöjä piholla ja puistoissa.</p> <p>Tutustutaan ihmisen ja luonnon väliseen vuorovaikutussuhteeseen.</p> <p>Pohditaan oman toiminnan vaikutusta itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin ja luontoon. Harjoitellaan kestävien valintojen tekemistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • vesi ja rannat elinympäristönä • veden ominaisuudet ja olomuodot • jääkausi Suomessa • sää • sähkö-, lämpö- ja valenergia	<p>Pohditaan oman toiminnan vaikutusta itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin ja luontoon.</p> <p>Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tutustutaan suomalaisiin eliöihin ja elinympäristöihin • esim. niityt, metsät ja suot eliöiden elinympäristönä • viljelykasvit ja maatalan eläimet	<p>Havainnoidaan ympäristöä ihmisen hyvinvoinnin näkökulmasta.</p> <p>Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita</p> <ul style="list-style-type: none"> • metsä <p>Tutustutaan metsien hyötykäyttöön.</p> <p>Tutustutaan ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ihmisen rakenne, elintoinnot sekä kasvun ja kehityksen eri vaiheet • ihmisen lisääntyminen	
--	--	---	--	---	--

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomeediataitoja</p>	<p>S3, S4, S5, S6</p>	<p>L1, L5</p>	<p>Tutustutaan Suomen maantietoon.</p> <p>Hahmotetaan monipuolisten alueellisten esimerkkien avulla Suomen luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa.</p> <p>Käytetään karttoja ja muuta geomeediaa maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa.</p> <p>Tutustutaan maa- ja kallioperään.</p> <p>Tutustutaan luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen, luonnonvarojen kestävään käyttöön ja oman kulttuuriperinnön vaalimiseen.</p> <p>Tutustutaan monikulttuuriin maailmaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suomi ja Suomen alueet • kartan periaatteet 	<p>Tutustutaan Pohjoismaiden maantietoon.</p> <p>Harjoitellaan hahmottamaan monipuolisten alueellisten esimerkkien avulla Pohjoismaiden luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa.</p> <p>Vahvistetaan taitoa arvostaa luonnon ja kulttuurien moninaisuutta.</p> <p>Vahvistetaan globaalia ymmärrystä.</p> <p>Harjoitellaan käyttämään erilaisia karttoja ja muuta geomeediaa maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohjoismaat ja Baltia • Itämeren alue • Golf-virta • fyysinen kartta, karttasymbolien hallintaa, väestökartta 	<p>Tutustutaan Euroopan maantietoon.</p> <p>Harjoitellaan monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmottamaan Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa.</p> <p>Vahvistetaan taitoa ymmärtää luonnon ja kulttuurien moninaisuutta.</p> <p>Käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomeediaa maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • maailmankartan hahmottaminen • Eurooppa • yleiskuva muista maanosista • Afrikka • elämän kehitys maapallolla 	<p>Tutustutaan maanosiin.</p> <p>Harjoitellaan monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa.</p> <p>Tutustutaan maapallon rakenteeseen ja maa- ja kallioperään.</p> <p>Käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomeediaa maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa.</p> <p>Vahvistetaan taitoa ymmärtää luonnon ja kulttuurien moninaisuutta.</p> <p>Vahvistetaan globaalia ymmärrystä.</p>
---	-----------------------	---------------	---	--	---	---

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen periaatteen ymmärtämiselle</p>	<p>S2, S4, S5, S6</p>	<p>L1</p>	<p>Harjoitellaan fysikaalisten ilmiöiden tutkimisen eri vaiheita.</p> <p>Perehdytään lämpötilan mittaamiseen ja tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen.</p>	<p>Tutkitaan säätä fysikaalisena ilmiönä.</p> <p>Tutkitaan kappaleiden liikkeen muutoksia.</p> <p>Tutustutaan voiman käsitteeseen.</p> <p>Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • lämpö, valo ja ääni fyysikan ilmiöinä 	<p>Tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla.</p>	<p>Tutkitaan kappaleiden liikkeen muutosten avulla voiman käsitettä.</p> <p>Tutkitaan ääni- ja valoilmioita.</p>
<p>T18 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään kemiallisia ilmiöitä, aineiden ominaisuuksia ja muutoksia sekä rakentamaan perustaa aineen säilymisen periaatteen ymmärtämiselle</p>	<p>S2, S4, S5, S6</p>	<p>L1</p>	<p>Harjoitellaan kemiallisten ilmiöiden tutkimisen eri vaiheita.</p> <p>Tarkastellaan erilaisten materiaalien ja aineiden avulla olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteyttäminen, palaminen ja veden kiertokulku. 	<p>Tutustutaan elinympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin.</p> <p>Harjoitellaan ymmärtämään aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteita.</p> <ul style="list-style-type: none"> • veden kiertokulku. <p>Tutustutaan ilmastomuutokseen ympäristön ilmiönä.</p>	<p>Tutustutaan elinympäristön rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin.</p> <p>Harjoitellaan ymmärtämään aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteita</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteyttäminen. <p>Tarkastellaan erilaisten materiaalien ja aineiden avulla olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia.</p> <p>Tutustutaan ilmastomuutokseen ja sen hillitsemiseen ympäristön ilmiönä.</p>	<p>Harjoitellaan ymmärtämään aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteita.</p> <ul style="list-style-type: none"> • palaminen. <p>Tutustutaan luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.</p>

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

<p>T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämänkulkua, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveysosaamistaan arjessa</p>	<p>S1, S2, S3, S6</p>	<p>L1, L3</p>	<p>Havainnoidaan kasvun ja kehityksen merkkejä itsessä.</p> <p>Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä.</p> <p>Harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä.</p> <p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kiusaamisen ehkäisy • fyysinen ja henkinen koskemattomuus. <p>Tutustutaan keinoihin edistää omaa terveyttä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhdessä toimiminen • ryhmässä toimiminen • perhe • säänmukainen pukeutuminen 	<p>Tutustutaan ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin.</p> <p>Harjoitellaan ymmärtämään ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheita.</p> <p>Tutustutaan oman kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen.</p> <p>Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, mielenterveystaitoihin.</p> <p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja, kiusaamisen ennaltaehkäisyä sekä fyysistä ja henkistä koskemattomuutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • terveelliset elämäntavat • uni, liikunta ja hygienia • lasten sairauksia ja sairauksien ennaltaehkäisy • kiusaamisen ja väkivalan tunnuspiirteet • avun hakeminen • kaveritaidot 	<p>Tutustutaan ihmisen rakenteeseen ja elintoimintoihin.</p> <p>Tutustutaan murrosiän muutoksiin kehossa ja mielessä.</p> <p>Tutustutaan ihmisen aisteihin.</p> <p>Tutustutaan oman kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen.</p> <p>Tutustutaan murrosiän muutoksiin kehossa ja mielessä.</p> <p>Harjoitellaan pienimuotoisten tapaturmien itsehoitotaitoja.</p> <p>Harjoitellaan arjen ensiaputaitoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tupakoinnin ja päihteyden käytön haittavaikutukset • toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa • turvataidot 	<p>Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä.</p> <p>Tutustutaan kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen.</p> <p>Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja.</p> <p>Pohditaan arjen terveystottumusten vaikutusta hyvinvointiin ja sairauksien ehkäisyyn.</p> <p>Harjoitellaan toisista huolehtimista.</p> <p>Harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä.</p> <p>Tutustutaan terveisiin elämäntapoihin ja fyysiseen hyvinvointiin.</p> <p>Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla:</p>
--	-----------------------	---------------	--	---	---	---

YMPÄRISTÖOPPI 3-6

						<ul style="list-style-type: none"> • päihteet • tapaturmat • myrkytykset • kiusaamisen ehkäisy • fyysinen ja henkinen koskemattomuus • toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa.
--	--	--	--	--	--	--